

Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
mevrouw drs. T van Ark
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onze referentie: 8VERAS-ASB.11818.B

Meteren, 28 februari 2018

Betreft: rapportage Aboma: inzet hijskraan-werkbak bij asbestverwijdering in uitzonderingssituaties is noodzakelijk en veilig

Geachte mevrouw Van Ark,

Al sinds april 2017 zijn wij met uw Ministerie in overleg over de inzet van hijskraan met werkbak in uitzonderingssituaties bij de sanering van asbestdaken. In vervolg daarop bieden wij u hierbij aan het rapport van Aboma met de resultaten van de validatie van de door ons in 2017 ontwikkelde beslissystematiek voor de inzet van deze werkmethode in uitzonderingssituaties.

Aboma concludeert dat de inzet van de werkmethode hijskraan-werkbak bij de sanering van asbestdaken in uitzonderingssituaties noodzakelijk en veilig is. De beslissystematiek voor het bepalen van de uitzonderingssituaties is goed toepasbaar aldus Aboma. Er worden enkele aanbevelingen gedaan voor verbetering van de beslissystematiek en die worden momenteel door ons verwerkt.

Wij roepen u op om serieus kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek van Aboma en om nu snel actie te ondernemen zodat de inzet van deze werkmethode in uitzonderingssituaties wordt toegestaan en verdere vertraging in de sanering van bepaalde typen asbestdaken wordt voorkomen.

Asbestdaken en inzet van werkmethode hijskraan-werkbak in uitzonderingssituaties

Per 2024 moeten alle asbestdaken in Nederland weg zijn. Om dit te bereiken is grote inzet nodig. Bepaalde type asbestdaken kunnen met de huidige stand der techniek alleen worden gesaneerd door de inzet van een hijskraan met werkbak / werkplateau (hierna werkbak). De inzet van deze werkmethode is volgens het Arbobesluit slechts in uitzonderingssituaties toegestaan. De uitzonderingsbepaling in het Arbobesluit is hierin strenger dan wat Europese regelgeving vraagt. Volgens Inspectie SZW valt de inzet van deze werkmethode in de asbestverwijdering niet onder de Nederlandse uitzonderingsregeling.

Voor dit knelpunt is ook in de Tweede Kamer al enkele keren uw aandacht gevraagd. In een motie is door de Kamer gevraagd om dit knelpunt snel op te lossen in overleg met de branche. Ook andere partijen hebben zich bij u gemeld. Zo is recent nog een brief aan u geschreven door de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten waarin wordt aangedrongen op een oplossing omdat anders de "doelstelling om voor 1 januari 2024 alle asbestdaken te saneren in het gedrang dreigt te komen".

In het kader van het overleg met uw Ministerie over deze kwestie is in de eerste helft van 2017 door ons uitgebreid schriftelijke en mondelinge inbreng gepleegd. Op verzoek van uw Ministerie is door ons vervolgens een beslissystematiek ontwikkeld waarmee in concrete gevallen kan worden bepaald of er sprake is van een uitzonderingssituatie waarin de inzet van de werkbak met hijskraan nodig is. Ook zijn er in de beslissystematiek voorwaarden opgenomen voor het veilig inzetten van deze werkmethode, die overigens verder gaan dan de regels in het Arbobesluit.

De beslissystematiek is in september 2017 met uw Ministerie besproken, maar helaas heeft dat niet tot een oplossing geleid. Een vervolgserie van de beslissystematiek is in oktober 2017 aan u overgelegd en deze is tevens aangeboden aan de fracties in de Tweede Kamer tijdens het Rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu over sanering van asbestdaken. Mede in vervolg daarop is de motie Bisschop c.s. over veilig gebruik van werkbakken aan hijskranen aangenomen (25883, nr. 308).

Onafhankelijk onderzoek

In reactie daarop is door uw Ministerie in november 2017 aan ons bericht dat eerst een onafhankelijk onderzoek in uw opdracht zal worden uitgevoerd. Dat was voor ons onverwachts. In het overleg in de maanden april tot en met oktober 2017 is dat niet eerder aan de orde was geweest. Los van de noodzaak van een onderzoek, is daardoor onnodige vertraging opgetreden. Bovendien is er juist op uw verzoek door ons een beslissystematiek ontwikkeld. Als partijen vertegenwoordigen wij het werkveld 'in den brede' met veel deskundigheid op het vlak van hijsen / heffen en asbestverwijdering en is er door ons ook veel schriftelijke onderbouwing geleverd van het knelpunt en de oplossing.

Door uw medewerkers is begin november 2017 aangegeven dat alleen de offertefase van een onderzoek al 3 maanden zou duren. Dat heeft ons omwille van voortgang doen besluiten om zelf opdracht te geven tot het uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek. Dat onderzoek is uitgevoerd door Aboma. Aboma is een toonaangevend onafhankelijk instituut op het gebied van machineveiligheid en veilig werken en wordt zowel door overheid als bedrijfsleven veelvuldig ingeschakeld voor onderzoek. De rapportage van het onderzoek van Aboma is als bijlage bijgevoegd.

Resultaten van onafhankelijk onderzoek door Aboma

Aboma concludeert dat de inzet van de werkmethode hijskraan-werkbak bij de sanering van asbestdaken in uitzonderingssituaties noodzakelijk en veilig is. De beslissystematiek die is ontwikkeld voor het bepalen van de uitzonderingssituaties is goed toepasbaar aldus Aboma. Er worden enkele aanbevelingen gedaan voor verbetering van de beslissystematiek en die worden momenteel verwerkt.

Verder concludeert Aboma dat de huidige voorschriften in het Arbobesluit rondom de inzet van hijskraan met werkbak sterk verouderd zijn en haaks staan op het huidige overheidsbeleid om doelvoorschriften te stellen. De ouderwetse bepaling in het Arbobesluit, waarin de inzet van deze werkmethode is beperkt qua frequentie (enkele keren per jaar) en tijdsduur (maximaal 4 uur / dag), strookt aldus Aboma niet met arbeidshygiënische strategie.

Aboma concludeert dat er ook veiligheidskundig geen reden is tot deze tijdsduurbepanking, mede ook gezien de professionalisering van de bedrijfstak en de technische ontwikkeling van machines en uitrustingsstukken sinds de jaren '90. Naast de extra eis in de beslissystematiek van een proefhijs op 100% van de werklust, beveelt Aboma aan om een extra voorwaarde op te nemen over de weersomstandigheden.

In het onderzoek is door Aboma ook gekeken naar de regelgeving in omliggende landen. Daaruit blijkt dat de Nederlandse regelgeving strenger is. Geen enkele ander land heeft een "tijdsrestrictie van 4 uur of een soortgelijke voorwaarde" in de uitzonderingsbepaling opgenomen.

Het Aboma rapport is ondershands reeds voorgelegd aan uw Beleidsdirectie Veilig en Gezond Werken. De reactie daarop is dat het onderzoek van Aboma zich specifiek richt op de door branchepartijen opgestelde beslissystematiek, vanuit de veronderstelling dat er geen andere (veilige) methodes zijn die passen binnen de huidige regelgeving. Aangegeven wordt dat het onderzoek in uw opdracht breder van opzet zal zijn.

Voor zover ons bekend bevindt de uitvraag van uw onderzoek zich nog in de offertefase. Indien de resultaten medio dit jaar beschikbaar zijn en er pas dan nagedacht gaat worden over de vervolgacties, zal er pas op z'n vroegst in 2019 een oplossing zijn. Wij verwijzen daarbij ook naar de conclusies van Aboma over de verouderde opzet van de uitzonderingsregeling in het Arbobesluit.

Kortom, in dat geval geen oplossing binnen afzienbare termijn. Deze opstelling spijt ons zeer en zal een verdere stagnatie van de sanering van asbestdaken veroorzaken en het draagvlak voor de versnellingsaanpak voor verwijdering van bepaalde typen van asbestdaken doen afnemen.

Bovendien heeft Aboma wel degelijk gekeken naar alternatieven en er is ook onderzocht welke innovaties de komende tijd te verwachten zijn. Aboma verwacht dat machines zullen worden ontwikkeld die op langere termijn het mogelijk maken om te worden ingezet op plaatsen waar dit nu nog niet mogelijk is. Het ontwikkelen van dergelijke machines kost echter veel tijd. Specifieke machines als alternatief voor de hijskraan met werkbak in uitzonderingssituaties zijn aldus Aboma op korte termijn niet beschikbaar. Verder concludeert Aboma dat de beslissystematiek zodanig is opgezet dat "bij verdere ontwikkeling van de stand der wetenschap en professionele dienstverlening het aantal uitzonderingssituaties, waar de inzet van hijskraan met werkbak nodig is, zal afnemen".

Oproep om snel tot actie over te gaan

Via deze weg roepen wij u daarom wederom en met klem op om serieus kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek van Aboma en om nu snel actie te ondernemen zodat de inzet van deze werkmethode in uitzonderingssituaties wordt toegestaan en verdere vertraging in de sanering van bepaalde typen asbestdaken wordt voorkomen.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de fracties in de Tweede Kamer en aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Verder is het Ambassadeuroverleg Versnellingsaanpak Asbestdaken geïnformeerd. Dit is een overlegvorm geïnitieerd door de Staatsecretaris van IenW bestaande uit wethouders, gedeputeerden en bestuurders van betrokken branches die zich gezamenlijk inzetten voor de versnellingsaanpak. Zie daarvoor ook www.asbestversnelling.nl.

Uiteraard zijn wij beschikbaar voor overleg. Voor het organiseren daarvan en desgewenst een werkbezoek, kan contact worden opgenomen met onze woordvoerder Arjan Hol.

Met vriendelijke groet,

(deze brief is digitaal verzonden en daarom niet getekend)

Alfred Jansen	Jos v.d. Werken	Lion Verhagen	Jan Horyon	Gerrie van Beljouw	Teun Stam	Rene v.d. Steen
LTO	Metaalunie	VVT	VAVB	VVTB	VERAS	HZC

Bijlage: rapport van bevindingen van Aboma